

**TEMATİK HABER KANALLARINDA HABERİN
SUNUMU : NTV, CNN TÜRK, TRT-2 TEMATİK HABER
KANALLARININ ANA HABER BÜLTENİ OLUŞTURMA VE
SUNMA POLİTİKALARI**

Neşe KARS*

A.Kadir ATİK**

Cevdet YILDIZ***

Venera IRGINBAYEVA****

Abstract

This research is based on an analysis of Turkish main news bulletins which are broadcasted in thematic news channels. The research includes the analysis of news techniques, types, gatherings, items, ranks, durations, presentations and news values.

In this way, the research is aimed to bring to light news policies in news channels, by means of determining differences

* Yrd.Doç.Dr. İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Radyo-Televizyon-Sinema Bölümü

** Arş.Gör. İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Radyo-Televizyon-Sinema Bölümü.

*** Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo-Televizyon-Sinema Anabilim Dalı.

**** Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo-Televizyon-Sinema Anabilim Dalı.

between the same news , which are broadcasted on different news channels in Turkey.

Key Words: news, news values, thematic news channels.

.....

Araştırmanın Konusu ve Amacı

Araştırma; Türkiye'deki tematik haber televizyon kanallarının anahaber bültenlerinde yer alan haberlerin teknik, tür, süre, sıralama, haber toplama, sunma biçimleri açısından incelenmesi ve değerlendirilmesini içermektedir. Böylelikle, haber bültenlerinde yer alan aynı haberlerin, sunuş biçimlerindeki farklılıklardan da yola çıkarak TV kanallarının yayın politikaları hakkında fikirlerin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada yöntem olarak biçimsel çözümleme yöntemi kullanılmıştır. Haber bültenlerinin toplam süresi, haber sayısı, haber sıralaması, haberlerin teknik analizleri, niteliklerine dönük incelemeler sırasında bulguların elde edilmesi biçimsel çözümleme yöntemine göre yapılmıştır.

Varsayımlar

Araştırma, "haber kaynaklarının aynılaşmasının yarattığı etki ile bültende yer bulan haberlerin konu ve tür açısından farklı olmadığı, haberlerde değişenlerin haber süresi, sıralamadaki yeri, sunucunun tarzı, sunum biçimi gibi biçime dönük unsurlardan

oluştığı ve bunda da televizyon kanalının yayın politikasının en büyük etkenlerden biri olduğu” varsayımına dayalıdır.

Kapsam ve Sınırlılıklar

Araştırma, TV kanallarının anahaber bültenleriyle sınırlı tutulmuştur. Bültenden ayrı sunulan spor, hava, yol durumu vb haberler, araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Araştırma, TV kanallarının 7 Mayıs 2002 tarihli bir günlük anahaber bültenlerini kapsamaktadır. 7 Mayıs günü tesadüfi bir şekilde belirlenmiştir.

Araştırmanın Evreni

Araştırma evrenini Türkiye’de ulusal ölçekte yayın yapan tematik haber kanallarını oluşturmaktadır. Kablolu, yerel ve bölgesel yayın yapan tematik haber kanalları araştırmaya alınmamıştır. Bu nedenle, CNN Türk, NTV, TRT-2 televizyonlarının anahaber bültenleri incelenmiştir. Türkiye’de bu üç kanalın dışında ulusal ölçekte yayın yapan tematik haber kanalları olmadığı için araştırmanın evreniyle örneklem aynı olmaktadır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Tablo 1. CNN Türk TV Kanalının Anahaber Bülteninin Haber Sıralaması, Süre, Tür ve Konu Bakımından İncelenmesi.

CNN TÜRK			
Haber Sırası	Süre	Haberin Türü	Haberin Konusu
1	22''	Genel- İç Haber	Olası Marmara Depremi Hakkında Spikerin Açıklaması ...
2	2'50''	Göçük-İç Haber	İstanbul Beyoğlu Tarla başı'nda Bina Çöktü 3 Ölü - Yaralılar
3	1'35''	Kaza - Dış Haber	Tunus ve Çin'de Uçak Kazaları Haberini Birleştirilmiş Şekilde Sunumu
4	40''	Genel-Dış Haber	İsrail - Filistin : Bnb. Toytunç Sulkaştinde İslami Cihad Parmağı
5	5'30''	Genel-Dış Haber	İsrail - Filistin : Baş Sürecl Gelişmelerinde Son Durum - Nativitas Kilisesi
6	22''	Ekonomi-Dış Haber	İrak Petrol İhracatına Yeniden Başlıyor
7	2'5''	Genel-Dış Haber	Hollanda da Sağcı Lider (Eş Cinsel) Sulkaşt Sonucu Öldürüldü
8	2'55''	Siyaset-Dış Haber	Fransa Cumhurbaşkanı Başbakanı ve Hükümeti Atadı
9	2'30''	Genel-İç Haber	Türk İstihbarat Birimleri AB için Pkk ve DHKP-C Hakkında Rapor Hazırladı
10	1'50''	Siyaset - Dış Haber	Kıbrıs'ta 4.tur Görüşmeleri Lefkoşe'den Bildirildi
11	50''	Siyaset - İç Haber	Başbakanın Sağlık Durumu Hakkında Haber
12	1'33''	Siyaset - İç Haber	Anap Lideri Anap-Hadep ile Aralarındaki İlişkiyi Senaryo Olarak Tanımladı
13	1'35''	Siyaset - İç Haber	Hadep'in Kapatılma Davası için Türkiye'ye Gelen AB Heyeti Açıklaması

*İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV,
CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve
Sunma Politikaları*

Haber Sırası	Süre	Haberin Türü	Haberin Konusu
14	1'12"	Siyaset-İç Haber	Şartlı Salıverme Yasası Oturumu Mecliste Gelecek Haftaya Ertelendi
15	2'	Tarım-İç Haber	Antalya'da Hormonlu Sebze Konusu Bir Toplantıda Tartışıldı
16	1'	Siyaset- Dış Haber	Devlet Bahçeli'nin Bakü Ziyareti - Dağlık Karabağ Sorunu Açıklaması
17	45"	Siyaset-İç Haber	Anayasa Mahkemesi Türk Telekom Yasasını Anayasaya Uygun Buldu
18	45"	Ekonomi-İç Haber	IMF Heyeti 15 Mayıs'ta Türkiye'ye Geliyor
19	1'15"	Ekonomi - İç Haber	Ekonomi Muhabirleri Derneği'nin Panelinde Dalgalı Kur Tartışması
20	1'	Siyaset - İç Haber	Erbakan'ın Korumaları Erbakan'ın Ayakkabalarını Taşıyarak Giydirdi
21	20"	Ekonomi - İç Haber	Memurlar ve Emekliler 15 Mayıs'ta Zamlı Maaş Alacaklar
22	20"	Genel-İç Haber	Kamu Personeli Seçme Sınavı İçin Başvurular 20 Mayıs'ta Başlıyor
23	38"	Kaza-İç Haber	Ankara'da Halk Otobüsü'nün Freni Patladı 3 Kişi Öldü
24	17"	Adliye-İç Haber	Erzurum DGM 3 Pkk'liya idam Hükmü Verdi
25	25"	Eğitim-İç Haber	MEB ve İçişleri Bakanlığı Satanisim Konusunda Ortaklaşa Hareket Edecek
26	15"	Adliye- İç Haber	DGM Melih Atay Davası
27	12"	Adliye - İç Haber	Yüksekova Çetesi Davası
28	1'30"	Genel-Dış Haber	ABD Uyuşturucu Mücadelesi Konusunda Türk Polisi ve Askerine Ödül Verdi
TOPLAM HABER SÜRESİ : 41'20"			

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV, CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve Sunma Politikaları

Tablo 2. TRT 2 TV Kanalının Anahaber Bülteninin Haber Sıralaması, Süre, Tür ve Konu Bakımından incelenmesi.

			TRT2
Haber Sırası	Süre	Haberin Türü	Haberin Konusu
1	33"	Kaza - Dış Haber	Mısır Havayolları Uçağı Tunus'ta Düştü
2	1'5"	Kaza - İç Haber	Ankara'da Halk Otobüsü'nün Freni Patladı 3 Kişi Öldü
3	2'15"	Göçük-İç Haber	İstanbul Beyoğlu Tarlabasında Bina Çöktü 3 Ölü - Yaralılar
4	1'20"	Siyaset-İç Haber	Başbakanın Sağlık Durumu Hakkında Haber
5	4'	Siyaset-Dış Haber	Devlet Bahçeli'nin Bakü Ziyareti - Dağlık Karabağ Sorunu Açıklaması
6	2'13"	Siyaset - İç Haber	Anap Lideri Anap-Hadep ile Aralarındaki İlişkiyi Senaryo Olarak Tanımladı
7	30"	Siyaset - İç Haber	Esnaf ve Sanatkarların Sorunları ile İlgili Olarak Başb. Ve Bak. Kur verilen Gensoruya Ret
8	1'18"	Siyaset- İç Haber	Adalet Bakanının Adli Tıp Açılışında Şartlı Tahliye Yasası Boşluğu Yorumu
9	35"	Siyaset-Dış Haber	MSB'nin Azerbaycan ziyareti ve ilişkiler
10	50"	Siyaset - İç Haber	Anayasa Mahkemesi Türk Telekom Yasasını Anayasaya Uygun Buldu
11	2'25"	Genel-Dış Haber	Mirad Kilisesindeki Filistinli Direnişçiler Hakkında - Canlı Bağlantı Haberi
12	1'7"	Genel-Dış Haber	Hollanda'da Sağcı Lider (Eş Cinsel) Suikast Sonucu Öldürüldü
13	50"	Genel-Dış Haber	Belçika'da Bir Kişi Komşu sunu Hollandada İrkçı Liderin Öldürülmesi Nedeniyle Saldırdı

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV, CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve Sunma Politikaları

Haber Sırası	Süre	Haberin Türü	Haberin Konusu
14	25''	Siyaset- Dış Haber	Cumhurbaşkanı N. Sezer'in Fransa Başkanı Jack Şirak'a Tebrik Mesajı
15	38''	Siyaset-Dış Haber	Kıbrıs Görüşmeleri - Rum Türk Tarafı Yaklaşımları ve Görüşmeleri
16	38''	Ekonomi-İç Haber	IMF Heyeti 15 Mayıs'ta Türkiye'ye Geliyor
17	35''	Ekonomi-İç Haber	Memurlar ve Emekliler 15 Mayıs'ta Zamlı Maaş Alacaklar
18	1'10''	Genel-İç Haber	Türizm Bakanı Mustafa Taşar'ın Yaptığı Açıklama - Önlemler Alınacak
19	48''	Genel- İç Haber	Muş'ta İki Baraj Proje Hazırlığı Türk Amerikan Konsersiyumuna Verildi
20	25''	Siyaset - İç Haber	TBMM Komisyonu Kit'lerin Geçen Yılı Bütçelerini Görüştü
21	1'5''	Siyaset - İç Haber	DYP Şartlı Salıverme Yasasının Geri Çekilmesini İstedi
22	58''	Siyaset - İç Haber	Anap Danimarka'yı Yaklaşımı Nedeniyle Protesto Etti
23	1'14''	Siyaset - İç Haber	Recep Tayyip Erdoğan'ın Açıklaması
24	55''	Siyaset - İç Haber	Saadet Partisi Başkanı " Türkiye Yeni Bir Krize Doğru Sürekleniyor "
TOPLAM HABER SÜRESİ : 30'5''			

TRT 2'nin ortalama haber süresi genelde 45-50 dakikadır. İncelemenin yapıldığı 7 Mayıs 2002 günü naklen yayımlanan

basketbol maçı nedeniyle bülten yarıda kesilerek maça canlı bağlantı yapıldı. Bu nedenle haber bülteni 30 dakika sürdü.

Tablo 3. NTV TV Kanalının Anahaber Bülteninin Haber Sıralaması, Süre, Tür ve Konu Bakımından incelenmesi.

NTV			
Haber Sırası	Süre	Haberin Türü	Haberin Konusu
1	15"	Kaza – Dış Haber	Kuzey Kore Uçak Kazası
2	1'25"	Kaza – Dış Haber	Mısır Havayolları Uçağı Tunus'ta Düştü
3	2'5"	Ekonomi-İç Haber	Ekonomi Muhbirleri Derneği'nin Panelinde Dalgalı Kur Tartışması
4	1'15"	Ekonomi –İç Haber	TOBB'nın Başkanının Açıklamasında "İstanbul Birliği Yaklaşımı Artık Ertelenmemeli"
5	1'20"	Ekonomi-İç Haber	IMF Heyeti 15 Mayıs'ta Türkiye'ye Geliyor
6	1'33"	Tarım-İç Haber	Tarım ve Köyişleri Bakanının Sebze ve Meyvelerde Ziraî İlaç Kullanımına Yön. Açıklaması
7	57"	Tarım-İç Haber	Antalya'ta Hormonlu Sebze Konusu Bir Toplantıda Tartışıldı
8	1'55"	Genel-Dış Haber	Hollanda da Sağcı Lider (Eş Cinsel) Suikast Sonucu Öldürüldü
9	30"	Siyaset-Dış Haber	Fransa da Yeni Kabine Atandı – Açıklandı
10	40"	Genel-Dış Haber	İsrail – Filistin : Barış Süreci Gelişmelerinde Son Durum – Nativitas Kilisesi
11	47"	Göçük – İç Haber	İstanbul Beyoğlu Tarlabası'nda Bina Çöktü 3 Ölü – Yaralılar
12	15"	Kaza – İç Haber	Ankara'da Halk Otobüsünün Freni Patladı 3 Kişi Öldü
TOPLAM HABER SÜRESİ : 15'			

Tablo 4. TV kanallarının süre bakımından karşılaştırması.

KANALLARIN ANAHABER BÜLTENİ SÜRESİ		
CNN TÜRK	NTV	TRT-2
41'20"	15'	30'5"

Haber bültenleri içinde en az süreli olan 15 dakika ile sınırlı NTV, yayına başladığı 1996 yılından bu yana bu şekilde sürdürmektedir. CNN Türk ve TRT 2 ise haber bültenlerini birbirine yakın bir oranda genel anlamda 45 dakika ile sınırlı tutmaktadır. Bu durum, CNN Türk'te haber sürelerine yansımamaktadır. Haber sayısı TRT 2'ye göre fazladır. Genelde haber daha uzun sürelidir. (Tablo 1'de 5. haber) TRT 2 ise haber sayısı azaltıp sürelerini fazlaştırmak üzere 45 dakikalık bir bülten hazırlamaktadır.

NTV kanalının haber süreleri ise 15 saniye ile 2 dakika 5 saniye ile sınırlıdır. 15 saniyelik iki haber bültenindeki ilk ve son sırayı alan görüntüsüz olarak verilen iki haberdir. Görüntü unsurunun olmaması haber süresinin kısa tutulmasına neden olmuştur. Ortalama haber süresi 75 saniyedir. En uzun süreli haberlerin ekonomi haberleri olduğu görülmektedir. En kısa haberler ise yurtiçi rutin haberlerden oluşmaktadır.

CNN Türk kanalının haber süreleri 12 saniye ile 5 dakika 30 saniye arasında değişmektedir. Ortalama haber süresi 90 saniyedir. Süre bakımından en az süreyi rutin yurtiçi haberler almakla birlikte dış siyaset haberleri en uzun süreyi kapsamaktadır. Dış siyaset haberleri uzun süreli bir şekilde geçmiş ve gelecek bağlantıları, toplumsal ve siyasal etkileri ile birlikte irdelenmektedir.

Sürenin uzamasında canlı telefon bağlantısı yapılan muhabirlerin yorumları da etkili olmaktadır.

TRT 2 kanalının haber süreleri 25 saniye ile 4 dakika arasında değişmektedir. Ortalama haber süresi yaklaşık 80 saniyedir. En kısa haberleri devlet adamlarının açıklamaları ve TBMM faaliyetleri oluşturmaktadır. en uzun süreli haberleri ise devlet yetkililerinin icraatları oluşturmaktadır. Devlet Bahçeli'nin Bakü ziyareti 4 dakikalık bir zaman dilimiyle en uzun süreli haberi oluşturmaktadır.

Tablo 7. TV kanallarının haber sayısı bakımından karşılaştırması.

KANALLARIN ANAHABER BÜLTENİ HABER SAYISI		
CNN TÜRK	NTV	TRT-2
28	12	24

Haber sayısı bakımından, aynı zamanda süre olarak da en alt düzeyde bulunan NTV en alt sırada yer almaktadır. Bunu 24 haberle TRT 2, 28 haber ile de CNN Türk izlemektedir. Bu durum kanalların yayın politikalarıyla ve haber bültenine ayrılan süreyle ilgilidir. Gündemin yoğunluğu bu durumu çok ender olarak etkilemektedir. İki uçak kazası, çöken bina haberi, otobüs kazası yurt dışındaki gelişmeler gibi oldukça yoğun bir gündemin olduğu bir günde NTV'nin haber sayısının 12'de kalması bunun göstergesidir.

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV, CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve Sunma Politikaları

Tablo 8. TV kanallarındaki aynı haberlerin karşılaştırması.

		CNN Türk	NTV	TRT-2
Haber	Çöken Bina İst.	+	+	+
Bültendeki Haber Sırası		2.	11.	3.
Süresi		2'50"	47"	2'15"
Haber	Tunus'ta Düşen Uçak	+	+	+
Bültendeki Haber Sırası		3.	2.	1.
Süresi		1'35"	1'25"	33"
Haber	Ankara Otobüs Kazası	+	+	+
Bültendeki Haber Sırası		23.	12.	2.
Süresi		38"	15"	1'5"
Haber	İsrail-Filistin Barış Görüşmeleri	+	+	+
Bültendeki Haber Sırası		5.	10.	11.
Süresi		5'30"	40"	2'25"
Haber	Hollanda'da Öldürülen Sağcı Lider	+	+	+
Bültendeki Haber Sırası		7.	8.	12.
Süresi		2'5"	1'55"	1'7"
Haber	Fransız Kabinesinin Atanma Haberi	+	+	
Bültendeki Haber Sırası		8.	9.	

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV, CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve Sunma Politikaları

		CNN Türk	NTV	TRT2
Süresi		2'55"	30"	
Haber	Kıbrıs Görüşmeleri	+		+
Bültendeki Haber Sırası		10.		15.
Süresi		1'50"		38"
Haber	Ecevit'in Sağlığı	+		+
Bültendeki Haber Sırası		11.		4.
Süresi		50"		1'20"
Haber	Yılmaz'ın HADEP Açıklaması	+		+
Bültendeki Haber Sırası		12.		6.
Süresi		1'33"		2'13"
Haber	Hormonlu Sebze Toplantısı	+	+	
Bültendeki Haber Sırası		15.	7.	
Süresi		2'	57"	
Haber	Bahçeli'nin Bakü Ziyareti	+		+
Bültendeki Haber Sırası		16.		5.
Süresi		1'		4'
Haber	IMF Geliyor	+	+	+

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV, CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve Sunma Politikaları

		CNN Türk	NTV	TRT2
Bültendeki Haber Sırası		18.	5.	16.
Süresi		45"	1'20"	38"
Haber	EMD Dalgalı Kur Tartışması	+	+	
Bültendeki Haber Sırası		19.	3.	
Süresi		1'15"	2'5"	
Haber	Memur Maaş Zammı	+		+
Bültendeki Haber Sırası		21.		17.
Süresi		20"		35"
Haber	Şartlı Salıverme Yasası ertelendi	+		+
Bültendeki Haber Sırası		14.		21.
Süresi		1'12"		1'5"

Kanallar arasında toplam 15 haber ortak olarak verilmiştir. Bu haberlerin ortak özellikleri toplumun genelinin yakından ilgilendiren haberler olmalarıdır. Bu haberlerden yalnızca 6'sı üç kanalda da verilmiştir. Bu haberlerden üçü iç kaynaklı diğer üçü ise dış kaynaklı haberlerdir.

CNN Türk'te verilmeyip de NTV ve TRT 2'de verilen ortak haber bulunmamaktadır. Buna karşılık TRT 2'de verilmeyip de NTV

ve CNN Türk'te verilen ortak haberler vardır. Ortak haberlerin haber bültenindeki sırası da yine yayın politikasıyla ilgilidir. Örneğin NTV kaza ve göçük haberlerini bültenin son sıralarında vermeyi tercih etmiştir. Bu haberler diğer iki kanalda ilk sıralardadır.

Kanalların haber sıralamasına bakıldığında CNN Türk'te siyaset ve özellikle de dış siyaset ağırlıklı haberler ilk sıralarda yer almakla birlikte NTV'de bu durum ekonomik ağırlıklı haberler lehindedir.

TRT 2 ise olay haberlerini ilk sıralarda vermekle birlikte protokol habercilik anlayışı gereği devlet büyüklüklerinin haberlerini hiyerarşik düzene göre sıralamaktadır. Ayrıca iktidar ve muhalefet dengesini de gözeten bir anlayış hüküm sürmektedir.

Tablo 9. TV kanallarının farklı haber karşılaştırması

TV Kanalı	Farklı Haber Sayısı	Toplam Haber Sayısına Oranı (%)
CNN Türk	11	%38
TRT-2	11	%45
NTV	3	%25

Kendine özgü haber yapan televizyon kanalları arasında TRT2 % 45 ile ilk sırayı almaktadır. Bunda TRT'nin yurtiçinde ve dışında örgütlenmiş geniş muhabir ağının büyük payı yatmaktadır. TRT 2'yi % 38 ile CNN Türk izlemektedir. NTV ise % 25'lik düşük bir oranla son sırada yer almaktadır.

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV, CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve Sunma Politikaları

Tablo 10. TV kanallarının iç haber-dış haber karşılaştırması.

TV Kanalı	İç Haber	Dış Haber	Toplam Haber Sayısı
CNN Türk	19	9	28
TRT-2	16	8	24
NTV	7	5	12

İç-dış haber oranı TRT 2 ve CNN Türk'te hemen hemen eşit düzeyde bulunmaktadır. Bu iki kanalda dış haberlerin toplam haber bültenindeki oranı yaklaşık % 35 dolaylarındadır. Bu oran NTV'de %45 gibi bir oranla hemen hemen iç haber-dış haber eşitliğine yakın düzeydedir. Diğer bir deyişle TRT2 ve CNN Türk'te iki iç habere karşılık bir dış haber, NTV'de ise bir dış habere bir iç haber oranı şeklindedir.

Tablo 11. TV Kanallarının Haber Konularına Göre Karşılaştırılması

TV Kanalı	Siyaset	Ekonom	Kaza	Adliye	Göçük	Tarım	Eğitim	Genel
CNN Türk	9	4	2	3	1	1	1	6
TRT-2	14	2	2	-	1	-	-	5
NTV	1	3	3	-	1	2	-	2

Araştırmada haberler siyaset, ekonomi, kaza, göçük, adliye, eğitim ve genel olmak üzere toplam sekiz kategoride incelenmiştir. Bu sınıflandırmaya göre, CNN Türk'te toplam 28 haberden ilk sırada yer alan 9 haberle siyaset haberleridir. Bunu 4 haberle ekonomi haberleri takip etmektedir. Bu durum CNN Türk'te siyasi nitelikteki haberlerin önem kazandığını göstermektedir. Televizyonun yayın politikasıyla ilgili olan bu

gösterge gündeme bağlı olarak değişebilmekle birlikte genel olarak ağırlık siyasi haberlere verilmektedir.

TRT 2'de ise toplam 24 haberden 14'ü siyasetle ilgilidir. Bunu 2'şer haberle ekonomi ve kaza haberleri izlemektedir. Siyasi haberlerin oranı toplam haber bültenindeki haberler içinde %55'tir. Bu durum TRT 2'nin devlet televizyonu olmasından kaynaklanan bir yükümlülüktür.

Bu iki kanaldan farklı olarak NTV'de durum siyaset haberlerinin aleyhinedir. NTV'de toplam 12 haberden yalnızca 1'i siyaset haberidir. Ekonomi haberleri ise kaza haberleriyle birlikte ilk sırada yer almaktadır. Bu durum NTV'nin yayın politikasının yansımasıdır. Genellikle iş çevrelerini hedefleyen NTV ekonomik içerikli haberlere ağırlık vermektedir.

Tablo 12. NTV Televizyon Kanalının Haber Kaynağı Belirleme Yöntünden İncelenmesi

Haber Sırası	Haberin Konusu	Kaynak Belirtme
1	Kuzey Kore Uçak Kazası	Yok
2	Mısır Havayolları Uçağı Tunus'ta Düştü	Yok
3	Ekonomi Muhbirleri Derneği'nin Panelinde Dalgalı Kur Tartışması	Yok
4	TOBB'nin Başkanının Açıklamasında "İstanbul Birliği Yaklaşımı Artık Ertelenmemeli"	Yok
5	IMF Heyeti 15 Mayıs'ta Türkiye'ye Geliyor	Yok
6	Tarım ve Köyişleri Bakanının Sebze ve Meyvelerde Zirai İlaç Kullanımına Yön. Açıklaması	Yok
7	Antalya'da Hormonlu Sebze Konusu Bir Toplantıda Tartışıldı	Yok
8	Hollanda'da Sağcı Lider (Eş Cinsel) Suikast Sonucu Öldürüldü	Yok

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV, CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve Sunma Politikaları

Haber Sırası	Haberin Konusu	Kaynak Belirtme
9	Fransa da Yeni Kabine Atandı – Açıklandı	Yok
10	İsrail – Filistin : Barış Süreci Gelişmelerinde Son Durum – Nativitas Kilisesi	Muhabir
11	İstanbul Beyoğlu Tarlabası'nda Bina Çöktü 3 Ölü – Yaralılar	Yok
12	Ankara'da Halk Otobüsünün Freni Patladı; 3 Kişi Öldü	Yok

NTV televizyon kanalı toplam 12 haberden yalnızca 1 haberde yurtdışındaki muhabiri haberde belirterek haberin kaynağını belirtmektedir. Geriye kalan 11 haberde ise haberin kim tarafından yapıldığı veya hangi kurumdan alındığı konusunda en ufak bir ipucu bile bulunmamaktadır. Ciddi ve sorumlu yayıncılık anlayışıyla bağdaşmayan bu durum haberin etkisinin ve güvenilirliğinin yitirilmesine neden olabilmektedir.

Tablo 13. CNN Türk Televizyon Kanalının Haber Kaynağı Belirme Yönünden İncelenmesi

Haber Sırası	Haberin Konusu	Kaynak Belirtme
1	Olası Marmara Depremi Hakkında Spikerin Açıklaması ...	Yok
2	İstanbul Beyoğlu Tarlabasında Bina Çöktü 3 Ölü – Yaralılar	Yok
3	Tunus ve Çin'de Uçak Kazaları Haberi Birleştirilmiş Şekilde Sunumu	Reuters
4	İsrail – Filistin : Bnb. Toytung Sülkastinde İslami Cihad Parmağı	Yok
5	İsrail – Filistin : Barış Süreci Gelişmelerinde Son Durum – Nativitas Kilisesi	Muhabir
6	İrak Petrol İhracatına Yeniden Başlıyor	Yok
7	Hollanda da Sağcı Lider (Eş Cinsel) Suikast Sonucu Oldürüldü	Yok
8	Fransa Cumhurbaşkanı Başbakanı ve Hükümeti Atadı	Muhabir
9	Türk İstihbarat Birimleri AB için PKK ve DHKP-C Hakkında Rapor Hazırladı	Muhabir

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV,
CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve
Sunma Politikaları

Haber Sırası	Haberin Konusu	Kaynak Belirtme
10	Kıbrıs'ta 4.tur Görüşmeleri Lefkoşe'den Bildirildi	Muhabir
11	Başbakanın Sağlık Durumu Hakkında Haber	Muhabir
12	Anap Lideri Anap-Hadep ile Aralarındaki İlişkiyi Senaryo Olarak Tanımladı	Yok
13	Hadep'in Kapatılma Davası İçin Türkiye'ye Gelen AB Heyeti Açıklaması	Yok
14	Şartlı Salıverme Yasası Oturumu Mecliste Gelecek Haftaya Ertelendi	Yok
15	Antalya'ta Hormonlu Sebze Konusu Bir Toplantıda Tartışıldı	Muhabir
16	Devlet Bahçeli'nin Bakü Ziyareti - Dağlık Karabağ Sorunu Açıklaması	Muhabir
17	Anayasa Mahkemesi Türk Telekom Yasasını Anayasaya Uygun Buldu	Yok
18	IMF Heyeti 15 Mayıs'ta Türkiye'ye Geliyor	Yok
19	Ekonomi Muhabirleri Derneği'nin Panelinde Dalgalı Kurunun Tartışması	Yok
20	Erbakan'ın Korumaları Erbakan'ın Ayakkabalarını Taşıyarak Giydirdi	IHA
21	Memurlar ve Emekliler 15 Mayıs'ta Zamlı Maaş Alacaklar	Yok
22	Kamu Personeli Seçme Sınavı İçin Başvurular 20 Mayıs'ta Başlıyor	Yok
23	Ankara'da Halk Otobüsü'nün Freni Patladı 3 Kişi Oldü	Yok
24	Erzurum DGM 3 Pkk'lıya İdam Hükümü Verdi	Yok
25	MEB ve İçişleri Bakanlığı Satanisim Konusunda Ortaklaşa Hareket Edecek	Yok
26	DGM Melih Atay Davası	Yok
27	Yüksekova Çetesi Davası	Yok
28	ABD Uyuşturucu Mücadelesi Konusunda Türk Polisi ve Askerine Ödül Verdi	Yok

CNN Türk televizyon kanalı toplam 28 haberden 7'sinde kaynak olarak muhabirlerini, 2 haberde ise ajansları göstermektedir. Geriye kalan 19 haberde kaynak belirtilmemiştir. Buna göre haberde kaynak belirtme oranı yaklaşık %35 dolaylarındadır.

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV, CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve Sunma Politikaları

Tablo 14. TRT 2 Televizyon Kanalının Haber Kaynağı Belirleme Yönünden İncelenmesi

	TRT2	
Haber Sırası	Haberin Konusu	Kaynak Belirtme
1	Mısır Havayolları Uçağı Tunus'ta Düş tü	Tunus Haber Ajansı
2	Ankara'da Halk Otobüsü'nün Freni Patladı 3 Kişi Öldü	Muhabir
3	Istanbul Beyoğlu Tarlabasında Bina Çöktü 3 Ölü Yaralılar	Muhabir
4	Başbakanın Sağlık Durumu Hakkında Haber	Muhabir
5	Devlet Bahçell'nin Bakü Ziyareti - Dağılık Karabağ Sorunu Açıklaması	Muhabir
6	Anap Lideri Anap-Hadep ile Aralarındaki İlişkiyi Senaryo Olarak Tanımladı	Yok
7	Esnaf ve Sanatkarların Sorunları ile İlgili Olarak Başb. Ve Bak. Kur verilen Gensoruya Ret	Yok
8	Adalet Bakanının Adll Tıp Açılışında Şartlı Tahliye Yasası Boşluğu Yorumu	Muhabir
9	MSB'nin Azerbaycan ziyareti ve ilişkiler	Yok
10	Anayasa Mahkemesi Türk Telekom Yasasını Anayasaya Uygun Buldu	Yok
11	Mirad Kilisesindeki Filistinli Direnişçiler Hakkında - Canlı Bağlantı Haberi	Muhabir
12	Hollanda da Sağcı Lider (Eş Cinsel) Suikast Sonucu Öldürüldü	Anadolu Ajansı
13	Belçika'da Bir Kişi Komşusunu Hollandada İrkçi Liderin Öldürülmesi Nedeniyle Saldırdı	TRT Brüksel Bürosu
14	Cumhurbaşkanı N. Sezer'in Fransa Başkanı Jack Şirak'a Tebrik Mesajı	Yok

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV, CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve Sunma Politikaları

Haber Sırası	Haberin Konusu	Kaynak Belirtme
15	Kıbrıs Görüşmeleri - Rum Türk Tarafı Yaklaşımları ve Görüşmeleri	Yok
16	IMF Heyeti 15 Mayıs'ta Türkiye'ye Geliyor	Yok
17	Memurlar ve Emekliler 15 Mayıs'ta Zamlı Maaş Alacaklar	Yok
18	Turizm Bakanı Mustafa Taşar'ın Yaptığı Açıklama - Önlemler Alınacak	Yok
19	Muş'ta İki Baraj Proje Hazırlığı Türk Amerikan Konsersiyumuna Verildi	Yok
20	TBMM Komisyonu Kit'lerin Geçen Yılkı Bütçelerini Görüştü	Muhabir
21	DYP Şartlı Salıverme Yasasının Geri Çekilmesini İstedi	Yok
22	Anap Danimarka'yı Yaklaşımı Nedeniyle Protesto Etti	Yok
23	Recep Tayyip Erdoğan'ın Açıklaması	Yok
24	Saadet Partisi Başkanı " Türkiye Yeni Bir Krize Doğru Sürekeniyor "	Yok

TRT 2 televizyon kanalı toplam 24 haberden 7 haberde kaynak olarak muhabirini, 2 haberde ajansları ve 1 haberde de TRT Yurtdışı bürosunu göstermektedir. Toplam 10 haberde kaynak bellidir. Bu ise genel toplamda %45'lik bir oranı kapsamaktadır. Geriye kalan haberler ise televizyona ait haberler gibi sunulmuştur.

Tablo 15. NTV Televizyon Kanalının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi

Bayan Spiker

Haber Sırası	Haberin Konusu	Teknik Değerlendirme
1	Kuzey Kore Uçak Kazası	Spiker sunumu-görüntü yok
2	Mısır Havayolları Uçağı Tunus'ta Düştü	Spiker sunumu-resim üstüne DSF haber
3	Ekonomi Muhabirleri Derneği'nin Panelinde Dalgalı Kur Tartışması	Sesli Haber-Perfore Erkek Ses
4	TÖBB'nin Başkanının Açıklamasında "İstanbul Birliği Yaklaşımı Artık Ertelenmemeli"	Sesli Haber- Perfore Erkek Ses
5*	IMF Heyeti 15 Mayıs'ta Türkiye'ye Geliyor	Sesli Haber- Perfore Erkek Ses
6	Tarım ve Köyışleri Bakanının Sebze ve Meyvelerde Ziraî İlaç Kullanımına Yön. Açıklaması	Sesli Haber- Perfore Erkek Ses
7	Antalya'da Hormonlu Sebze Konusu Bir Toplantıda Tartışıldı	DSF Haber
8	Hollanda da Sağcı Lider (Eş Cinsel) Suikast Sonucu Öldürüldü	Sesli Haber- Perfore Erkek Ses
9	Fransa da Yeni Kabine Atandı – Açıklandı	DSF Haber
10	İsrail – Filistin : Barış Süreci Gelişmelerinde Son Durum – Nativitas Kilisesi	Kudüs Muhabiri Ayşe Karabat fotoğrafı üzerine TI bağlantısı
11	İstanbul Beyoğlu Tarlabası'nda Bina Çöktü 3 Ölü – Yaralılar	DSF Haber
12	Ankara'da Halk Otobüsünün Freni Patladı 3 Kişi Öldü	Spiker Sunumu- Görüntü Yok

Araştırmada haberler teknik olarak anlatım biçimleri baz alınarak incelenmiştir. Buna göre spikerin sunumu olarak verilen haberlerde görüntü söz konusu değildir. Geriye kalan haberler ise

sesli ve DSF (Doğal Ses Fonda) haber olarak ayrıştırılmıştır. Ayrıca muhabirlerle yapılan canlı bağlantılar, bu bağlantılarda yer alan sunumlar ve muhabirlerin cinsiyetleri incelenmiştir. Buna göre NTV televizyon kanalı toplam 12 haberin 2'sini görüntüsüz olarak vermek durumunda kalmıştır. Televizyon haberciliğinde görüntünün esas olduğu düşünüldüğünde bu durumun kurumun aleyhinde bir durum olduğu görülebilir.

4 haber ise DSF olarak verilmektedir. Bu da haberlerin bülteneye yetiştirilmesi kaygısıyla aceleyle hazırlandığının göstergesidir. DSF haber olarak sunulan uçak kazası haberinde ise video görüntüsü yerine resim kullanılmaktadır.

5 haber ise sesli haber olarak sunulmuştur. Haber bülteni spikerinin bayan olmasına karşılık seslendirmeyi yapan kişinin erkek olduğu görülmektedir. Haberde etkinin artırılması amacıyla kullanılan erkek sesi, spikerin sesinden sonra dikkatlerin yeniden habere çevrilmesine neden olmaktadır. Sesli haber olarak verilen 5 haberde erkek sesi kullanılmıştır.

12 haberden yalnızca bir haberde ise NTV Kudüs Muhabiri Ayşe Karabat ile canlı telefon bağlantısı yapılmıştır. Muhabirin fotoğrafı ekranda gösterilerek haberin sunumu sağlanmıştır.

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV, CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve Sunma Politikaları

Tablo 16. CNN Türk Televizyon Kanalının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi

Bayan Spiker

Haber Sırası	Haberin Konusu	Teknik Değerlendirme
1	Olası Marmara Depremi Hakkında Spikerin Açıklaması ...	Spiker Sunumu- Görüntü Yok
2	Istanbul Beyoğlu Tarlabasında Bina Çöktü 3 Ölü – Yaralılar	Sesli Haber-Perfore Kadın Sesi
3	Tunus ve Çin'de Uçak Kazaları Haber Birleştirilmiş Şekilde Sunumu	DSF Haber-Resim Üstüne
4	İsrail – Filistin: Bnb. Toytuğ Süikastinde İslami Cihad Parmağı	DSF Haber
5	İsrail-Filistin: Barış Süreci Gelişmelerinde Son Durum – Nativitas Killesesi	Muhabir Burçin İMİR bildiriyor-görüntü üstüne sunum-Qi görüntüsü ikili spikerle yorum
6	Irak Petrol İhracatına Yeniden Başlıyor	Spiker sunumu- Görüntü yok
7	Hollanda da Sağcı Lider (Eş Cinsel) Suikast Sonucu Öldürüldü	Sesli Haber-Perfore Erkek Ses
8	Fransa Cumhurbaşkanı Başbakanı ve Hükümeti Atadı	Muhabir Sabetay Varol canlı telefon bağlantısı- fotoğraf üstüne Qi
9	Türk İstihbarat Birimleri AB İçin Pkk ve DHKP-C Hakkında Rapor Hazırladı	Sesli Haber- Perfore Erkek Sesi
10	Kıbrıs'ta 4.tur Görüşmeleri Lefkoşe'den Bildirildi	Lefkoşe'den Hüseyin Akan-Görüntü üstüne Qi

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV, CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve Sunma Politikaları

Haber Sırası	Haberin Konusu	Teknik Değerlendirme
11	Başbakanın Sağlık Durumu Hakkında Haber	Muhabir Hande Fırat-görüntü üstüne Qi
12	Anap Lideri Anap-Hadep İle Aralarındaki İlişkiyi Senaryo Olarak Tanımladı	Sesli Haber Perfore Erkek
13	Hadep'in Kapatılma Davası İçin Türkiye'ye Gelen AB Heyeti Açıklaması	Sesli Haber- Perfore Kadın Sesi
14	Şartlı Salıverme Yasası Oturumu Mecliste Gelecek Haftaya Ertelendi	DSF Haber
15	Antalya'da Hormonlu Sebze Konusu Bir Toplantıda Tartışıldı	Sesli Haber – Perfore Kadın Sesi
16	Devlet Bahçeli'nin Bakü Ziyareti – Dağlık Karabağ Sorunu Açıklaması	Muhabir Faruk Demirel Bakü'den bildiriyor Qi
17	Anayasa Mahkemesi Türk Telekom Yasasını Anayasaya Uygun Buldu	DSF Haber
18	IMF Heyeti 15 Mayıs'ta Türkiye'ye Geliyor	DSF Haber
19	Ekonomi Muhabirleri Demeyi'nin Panelinde Dalgalı Kur Tartışması	DSF Haber
20	Erbakan'ın Korumaları Erbakan'ın Ayakkabalarını Taşıyarak Giydirdi	Sesli Haber-Perfore Kadın Sesi
21	Memurlar ve Emekliler 15 Mayıs'ta Zamlı Maaş Alacaklar	Sesli Haber-Perfore Kadın Sesi
22	Kamu Personeli Seçme Sınavı İçin Başvurular 20 Mayıs'ta Başlıyor	Sesli Haber-Perfore Kadın Sesi
23	Ankara'da Halk Otobüsü'nün Freni Patladı 3 Kişi Öldü	Sesli Haber-Perfore Kadın Sesi
24	Erzurum DGM 3 Pkk'liya İdam Hükümü Verdi	Sesli Haber-Perfore Kadın Sesi
25	MEB ve İçişleri Bakanlığı Satanisim Konusunda Ortaklaşa Hareket Edecek	Sesli Haber-Perfore Kadın Sesi

*İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV,
CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve
Sunma Politikaları*

Haber Sırası	Haberin Konusu	Teknik Değerlendirme
26	DGM Melih Atay Davası	Sesli Haber-Perfore Kadın Sesi
27	Yüksekova Çetesi Davası	Sesli Haber-Perfore Kadın Sesi
28	ABD Uyuşturucu Mücadelesi Konusunda Türk Polisi ve Askerine Ödül Verdi	Sesli Haber-Perfore Kadın Sesi

CNN Türk anahaber bülteni bayan spiker tarafından sunulmaktadır.Toplam 28 haberden 2'sinde görüntüsüz haber vermiştir.

15 haber ise sesli haber olarak verilmiştir. Bunlardan 12 haberde perforedeki ses kadın sesi olmasına karşılık 3 haberde erkek sesidir.

6 haber DSF haber olarak verilmektedir. Bu haberlerdeki ortak nokta görüntü tekrarlarının fazla olmasıdır. Gerek eldeki görüntü yetersizliğinden dolayı gerekse dikkatlerin bir noktada toplanmak istenmesinden dolayı aynı görüntüler akıp durmaktadır.

5 haber ise muhabir bağlantısı yapılarak sunulmuştur. Bu muhabirlerden 3'ü erkek 2'si kadındır.. Bakü, Paris ve Lefkoşe muhabiri erkek olmasına karşılık Ankara ve Filistin muhabiri kadındır. Devlet Bahçeli'nin Azerbaycan ziyaretine erkek muhabir giderken savaş bölgesinde bayan muhabirin bulunması ilginç olan noktalardan biridir. Muhabirle sunulan haberlerin ortak noktası, muhabirin görüntüsünün ekranın bir köşesinde spikerin görüntüsünün ise diğer köşesine ikili (QI) bir şekilde verilerek etki

sağlanmış olmasıdır. Zaman zaman bu görüntülerden birinin kaldırılıp haberle ilgili görüntü verilmektedir.

Tablo 17. TRT 2 Televizyon Kanalının Haber Sunum Tekniği Yönünden İncelenmesi

Bayan Spiker

	TRT2	
Haber Sırası	Haberin Konusu	Teknik Değerlendirme
1	Mısır Havayolları Uçağı Tunus'ta Düştü	Sesli Haber-Perfore Kadın Ses
2	Ankara'da Halk Otobüsü'nün Freni Patladı 3 Kişi Öldü	Sesli Haber-Perfore Kadın Ses
3	İstanbul Beyoğlu Tarlabasında Bina Çöktü 3 Ölü – Yaralılar	Sesli Haber-Perfore Kadın Ses-erkek muhabir anonsu var
4	Başbakanın Sağlık Durumu Hakkında Haber	Sesli Haber-Muhabir bağlantılı
5	Devlet Bahçeli'nin Bakü Ziyareti – Dağlık Karabağ Sorunu Açıklaması	Sesli Haber-Muhabir Bağlantılı
6	Anap Lideri Anap-Hadep İle Aralarındaki İlişkiyi Senaryo Olarak Tanımladı	Sesli Haber-Mesut Yılmaz'ın açıklaması
7	Esnaf ve Sanatkarların Sorunları İle İlgili Olarak Başb. Ve Bak. Kur verilen Gensoruya Ret	Sesli Haber-Perfore Erkek Ses
8	Adalet Bakanının Adli Tıp Açılışında Şartlı Tahliye Yasası Boşluğu Yorumu	Sesli Haber-Perfore Kadın Ses
9	MSB'nin Azerbaycan ziyareti ve ilişkiler	Sesli Haber-Perfore Erkek Ses
10	Anayasa Mahkemesi Türk Telekom Yasasını Anayasaya Uygun Buldu	Sesli Haber-Perfore Kadın Ses
11	Mirad Kilisesindeki Filistinli Direnişçiler Hakkında – Canlı Bağlantı Haberi	Sesli Haber-Muhabir Ziya Erol Bağlantılı

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/Tematik Haber Kanallarında Haberin Sunumu: NTV, CNN Türk, TRT-2 Tematik Haber Kanallarının Ana Haber Bülteni Oluşturma ve Sunma Politikaları

Haber Sırası	Haberin Konusu	Teknik Değerlendirme
12	Hollanda da Sağcı Lider (Eş Cinsel) Suikast Sonucu Öldürüldü	Sesli Haber-Muhabir Yusuf Bakırcı bağlantılı Q
13	Belçika'da Bir Kişi Komşusunu Hollandada İrkçı Liderin Öldürülmesi Nedeniyle Saldırdı	DSF Haber
14	Cumhurbaşkanı N. Sezer'in Fransa Başkanı Jack Şirak'a Tebrik Mesajı	DSF Haber
15	Kıbrıs Görüşmeleri - Rum Türk Tarafı Yaklaşımları ve Görüşmeleri	DSF Haber
16	IMF Heyeti 15 Mayıs'ta Türkiye'ye Geliyor	DSF Haber
17	Memurlar ve Emekliler 15 Mayıs'ta Zamlı Maaş Alacaklar	DSF Haber
18	Turizm Bakanı Mustafa Taşar'ın Yaptığı Açıklama - Önlemler Alınacak	Sesli Haber-Perfore Kadın Ses
19	Muş'ta İki Baraj Proje Hazırlığı Türk Amerikan Konsersiyumuna Verildi	Sesli Haber-Perfore Kadın Ses
20	TBMM Komisyonu Kit'lerin Geçen Yılı Bütçelerini Görüştü	Sesli Haber-Perfore Erkek Ses
21	DYP Şartlı Salıverme Yasasının Geri Çekilmesini İste di	Sesli Haber-Perfore Erkek Ses
22	Anap Danimarka'yı Yaklaşımı Nedeniyle Protesto Etti	Sesli Haber-Perfore Kadın Ses
23	Recep Tayyip Erdoğan'ın Açıklaması	Sesli Haber-Perfore Kadın Ses
24	Saadet Partisi Başkanı " Türkiye Yeni Bir Krize Doğru Sürekliyor "	Spiker Sunumu-Görüntü Yok

TRT 2 toplam 24 haberden 1'inde görüntüsüz haber vermiştir. Bu da bültenin son haberi olan Recai Kutan'ın "Türkiye

yeni bir krize sürekleniyor” açıklamalarının olduğu haberdir. Bu haber yarıda kesilerek basketbol maçına bağlanılmıştır.

5 haber DSF haber olarak verilmiştir. Bu haberlerden üçü dış kaynaklı ikisi iç kaynaklıdır.

18 haber ise sesli haber olarak sunulmuştur. Bu haberlerden 9'unun perforesinde kadın sesi kullanılmıştır. 8'inde ise erkek sesi yer almaktadır. 1 haber ise spikerin girişinden sonra Mesut Yılmaz'ın sesi verilerek sunulmuştur. Sesli haberlerden 5'inde ise muhabir bağlantıları gerçekleştirilmiştir. Bu muhabirlerden 3'ü erkek 2'si kadındır.

Değerlendirme ve Sonuç

Genellikle medya ve onun formatını alan tüm iletişim biçimleri hakikatin değil gerçeklik ifadesinin örnekleri olarak gösterilir. “Olaylar, haberlerin hammaddesini oluştururlar. Olayları yaratan olgular sürekli olarak gerçekler üzerinde kuruludurlar. Haberler olayla özdeş olmadığı ve olamayacağı için, haberde gerçek payı değişkendir. Haber uçucu, fakat gerçek kalıcıdır.” (Neşe Kars, s.78) Gerçeklik ve hakikat arasındaki fark, felsefe tarihi boyunca hep olagelmıştır. Genel olarak televizyon, gerçeklik ve hakikat arasındaki uçurumu derinleştiren bir olgudur. Haberler ise gerçeğin yeniden kurgulanmasıdır. Gerçeğin kurgusu, televizyon haberleri ile gerçek yerine konularak izleyiciye ulaştırılmaktadır.

Haber üretimi tamamen endüstriyel bir ortamda ve bu işleyişin kurumsallaştığı bir yapıda gerçekleşir. Ürünün ortaya çıkabilmesi için büyük sermayeler gerekmektedir. Bu da haberin

belirli kitleler için üretilmesini zorunlu kılar. Yani haber, ticari kaygılara hizmet eden, belirli bir hedef kitleye mesaj iletmek için üretilmiş ve ekip çalışmasını gerektiren bir üründür. Tüm bunlar haberin bir ideolojik metin olması sonucunu doğurmaktadır. (Kemal Aslan, Haberin Yol Haritası, 2002) Televizyon haberciliğinde görüntü esastır. Amaç olayı görüntüyle anlatmaktır. Video görüntüsünün olmadığı durumlarda bile haber metni fotoğraf, grafik, dia vb görüntü malzemeleriyle sunulmaktadır. Görselliğin ön plana çıktığı günümüz dünyasında izleyici gördüğüne inanır durumuna gelmiştir. Fakat kameranın algıladığı görüntü kameraman ve muhabir tarafından seçilmiştir. Açılar ve ölçükler belirlenmiştir. Uzaklık ve ışık ayarlanmıştır. Kurumda editör ve muhabir hatta kurgu elemanı tarafından görüntüler ayıklanmaktadır. Görüntülerin sıralanması ve görüntü metnine göre senkronize edilmesi sağlanmaktadır.

Bunların dışında bir diğer etki de görüntü tekrarlarıyla verilmektedir. İzleyicinin dikkatinin çekilmesi istenilen görüntü sürekli olarak ekranda akmaktadır. Günümüz televizyon haberciliğinde haberin tüm unsurları değil en çarpıcı unsuru ön plana çıkarılmaktadır. Dolayısıyla haberin ne olduğu değil, hangi ayrıntının nasıl yakalanmış olduğuna indirgenmektedir haber. Örneğin: TRT 2 ve CNN Türk anahaber bültenlerinde verilen göçük haberi sürekli kurtarma çalışmaları görüntüleriyle sunularak ilginin bu noktada toplanması sağlanmıştır. CNN Türk'te olaydan birkaç gün önce yıkılan binaların yıkım görüntüleri haberin sonunda verilerek göçme olayından sonra eski binalar yıkılmaya başlandı gibi izlenim yaratılmıştır. Yangınlar, göçükler, kazalar (özellikle de

uçak kazaları), felaketler tüm haberlerin “iyi” malzemesidir. Çünkü habercilik anlayışında **kötü haber iyi haberdir**. Facia oluşu kadar, sürekliliği olan, bir anda bitmeyen, görüntü estetiğini doğallıkla sağladığı için bu tür görüntüler sürekli tekrar edilmektedir. İnsan var mı, kurtulanların ya da tanıkların paniği vb. bir “görsel şölen” sağlamaktadır. Mağdurlara, tanıklara ve çevrede bulunanlara anında sorular yöneltilerek ve bunlar, heyecanlı bir kurgulama ile sunularak etki artırılmaya çalışılmıştır.

Tüm görüntülerin arkasından, haberi seslendiren etkili bir ses, olup biteni anlamamızı kolaylaştırır gibi görünmeyen bir anlatım oluşturmaktadır. Buna bir de olay yerine giden muhabirin anonsu eklenince gerçeklik vurgulaması daha da arttırılmaktadır. Duygulara, gözlerdeki kederlere ve göz yaşlarına, yüzlerdeki acılara ‘zoom’ yapan kameralar bize o anın gerçeğini göstermektedirler.

CNN Türk ve NTV, son yıllarda gerçekleştirdiği yenileşme çabalarıyla izleyicilerin karşısına yeni imajıyla çıkan haber kanalı TRT-2, yeni dünya düzeninin sansasyonel ve magazinelle söylemini renk, giysi, dekor, star sunucu ile birleştirerek “haberin merkezi” olma iddiasını paylaşmaktadır. Genç, güzel, makyajlı, giyimine özen gösteren spikerler, izleyicide güvenlik, rahatlık ve önem duygusu uyandırmaktadır. “Ana haber spikerleri, mimikleri, ses tonu, oturuşu, gülümsemesi, rahatlığıyla, televizyonun sağladığı teknolojik yaklaşmanın insani tamamlayıcısı ve ona kişilik kazandıran bir yüzdür. Sesi, görünüşü ve haberleri sunuş biçimiyle, program boyunca bize çeşitli yerlerden seslendiği izlenimini uyandıracak olan da odur.” (Kars, N. 1996)

Çoğunluğu sesli haber olarak düzenlenmiş haberlerde bir diğer etki de haberin girişinde sağlanmaktadır. Kam/spiker haberin tekrarından veya özetinden çok, izleyiciyi asıl habere hazırlama, güçlü yoğunlaştırılmış bir dramatizasyonla final yapmaya dönüktür. Kitle iletişim araçları da kültür ve eğitim alanlarındaki diğer kurumlar gibi amacı toplumsal uzlaşma oluşturmak olan devletin ideolojik aygıtlarıdır. Sermaye, üretim, gözlem ve silahlı kuvvetlerden oluşmuş kurumlarıyla donanmış bir devlet kitle iletişim araçlarına da müdahale edebilmektedir. (Althusser L, 1991) Günlük haber bültenlerinin büyük bir bölümü resmi etkinlikler ve açıklamalardan oluşmaktadır. Haber kuruluşları hergün çok sayıda habere gereksinim duydukları için, çok sayıda resmi açıklamanın bültenlerde yer alması bir bakıma zorunluluktan da kaynaklanmaktadır. Ancak sonuçta, haber kanalları resmi otoritelerin birer sözcüsü durumuna gelmektedirler.

Haberlerin sunumu bakımından TRT-2 ile özel televizyon kanalları NTV ve CNN Türk arasında farklılık görülmektedir. TRT-2'nin, doğası gereği tarihi boyunca devletin resmi çizgisi dışına çıkmadığı saptanmaktadır. TRT-2, günlük olayları, devletin hiyerarşisine göre biçimlendirmektedir. Cumhurbaşkanı, hükümet, ordu, bürokratik toplantı, nutuk ve kararları sıralanmaktadır. TRT2'de protokol haberciliğinin dışına çıkılmaya çalışılmışsa da haberlerin sıralaması devlet hiyerarşisi baz alınarak yapılmaktadır. TRT2 diğer kanallardan farklı olarak dengeli bir biçimde İstanbul dışındaki illerden gelen haberlere de yer vermiştir.

Genel olarak bakıldığında haberler, olayların nedenlerini, arka planlarını, insanların hikayelerini yansıtmamaktadır. Habere

konu olan, olayın haber olmasına neden olan kriz noktası ile ilgilenilmekte, öncesi ve sonrası hakkında bilgi verilmemektedir. Olayların bireysel ve insani yanları öne çıkarılırken, bunların ardındaki kurumsal ve politik nedenler gözardı edilmektedir. (Bennett L.W., 2000) Zaten tüm olaylar haber formatına uygun prototip şekiller almaktadır. Örneğin, adalet kurumlarının sorunları; mahkemelerde suçluyu arama çabasında, ayrı bir medya yargılaması olabilecek, sansasyonel sözlerin seçimleriyle, kurgu yerine, olayı yansıtan sözlerin kurgusuyla iletme; yakın tarihte adli çözümlerine varamamış kimi toplumsal olayları konu alma; ya da kimi konularda, örneğin yasa maddelerine dair, uzmanların fikirlerini alma gibi olgular yansıtılmaktadır. Konu üzerindeki tartışmaların farkında olduğu, izlendiği de görülmektedir.

Gerçeğin bir diğer yanılsaması ise haberlerin kişiselleştirilmesinde ortaya çıkmaktadır. Bazı haberler, magazin süzgecinden geçirildikten sonra sunulmaktadır. Haberlerin pazarlanan bir ürün haline gelmesi, bu ürünün ne kadar çok kişi tarafından tüketileceği ile de yakından ilgilenilmesi sonucunu doğurmaktadır. Daha çok kişinin tüketebilmesi ise, ortak beğeni ve ilgilere ya da duygulara seslenmekle olanaklıdır. Son derece ciddi haberlerin bile olayın magazin yönünün öne çıkarılarak verildiği görülmektedir. Örneğin; her üç kanalda da verilen Mesut Yılmaz haberi. Bu haberde Mesut Yılmaz'ın HADEP konusunda çıkan söylentilere verdiği cevaplar konu edilirken Fatih Terim hakkındaki düşünceleri gündeme getirilmiştir. Ayrıca diğer kanallardan farklı olarak NTV'de Muhabirler Derneği toplantısında tartışan bürokratların tartışma görüntülerinin uzun süreli verilmesi olayın

magazinel boyutunu ön plana çıkarılmasına çarpıcı bir örnek oluşturmaktadır. Bir diğer örnek, sanat haberlerine magazinel olduğu ölçüde yer verilmesidir.

Kaynakça

- ALTHUSSER Louis, İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları, çev. M. Özışık, Yusuf Alp, İstanbul: İletişim Yayınları, 1991.
- ASLAN Kemal, Haberın Yol Haritası, İstanbul: Anahtar Kitaplar Yayınevi, 2002.
- BENNET W. Lance, Politik İllüzyon ve Medya, çev. Seyfi Say, İstanbul: Nehir Yayınları, 2000.
- KARS Neşe, Yazılı Basından Televizyona Geçişte Tekelleşme Eğilimleri Açısından Televizyon Haberciliği, İstanbul: Marmara Üniversitesi, S.B.E. Radyo-TV-Sinema Anabilim Dalı, Doktora Tezi, 1996.

